

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

План заняття № 11

Предмет: зарубіжна література

групи: 11-З, 11-ІІІ, 12-ІІІ, 11- Ю, 11-П, 11-Б,11-О,11-Д.

Тема: О. Уайльд «Портрет ДоріанаГрея». Система образів. Еволюція головного героя.

Тип заняття: з. узагальнення і систематизація знань.

Мета: формувати компетентності: знання про життя та творчість О.Уайльда; допомогти студентам розкрити значення образів роману, втілення в них різних форм естетизму; розвивати навички аналізувати прозові твори, характеризувати героїв; висловлювати свої думки щодо порушених проблем; виховувати любов до літератури, мистецтва, естетичні смаки.

Методи: розповідь, бесіда, індивідуальне опитування, демонстрація.

Дидактичні засоби навчання: портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, інтерактивна дошка, мультимедійна презентація

Література: 1. Зарубіжна література (рівень стандарту) : підпуч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти – Тернопіль : Астон, 2018. – 256 с. : іл.

2. Зарубіжна література (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти / В.В. Паращиц, Г.Є. Фефілова, М.В. Коновалова – Х.: Вид-во «Ранок», 2018. схеми, табл., іл.

3. Мій конспект Зарубіжна література. 10 клас. Рівень стандарту / Коновалова М.В., Куцінко О.Г., Паращиц В.В. – Х.: Основа, 2018. – 176 с.

« Справжня таємниця щастя - у пошуках краси»

О.Уайльд

СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

I. Організаційна частина заняття

- Привітання зі студентами, перевірка присутності;
- Психологічне налаштування на роботу.

II. Повідомлення теми, мети та основних завдань заняття

Робота з епіграфом.

III. Актуалізація опорних знань студентів і контроль вихідного рівня знань

Англійський письменник кінця XIX- поч. XX ст. Оскар Уайльд у своєму інтелектуальному романі «Портрет Доріана Грея» порушує досить складні філософсько – естетичні й моральні проблеми, замислюючись на співвідношенням і роллю краси та моралі в житті особистості. Сьогодні на уроці і ми торкнемося цих проблем. Король життя, принц парадоксів, він захотів скуштувати плід з кожного дерева у світовому саду. Уайльд намагався протистояти всьому офіційному, все буденне його дратувало, все огидне – відштовхувало. Єдине, що рятувало від сірої буденності – Мистецтво, яке було для нього храмом Краси, де завжди багато радості і де можна забути від жахів світу. Давайте пригадаємо основні відомості з його біографії. (Повідомлення студентів)

За життя Оскара Уайльда називали «Принцом Парадоксу».

- Що вам відомо про парадокс?

Словникова робота.

Парадокс (з гр. мови – дивне, несподіване):

- вислів, що суперечить загальноприйнятій точці зору або здоровому глузду;

- незвичне явище, що не відповідає загальноприйнятим уявленням,

міркуванням, що приводить до наслідків, внутрішньо суперечливих чи несподіваних, які мають фатальну форму.

«Людина — коваль свого щастя», — говорить народна мудрість. Так це чи ні, коли ми поглянемо на уайльдівських героїв? Можливо, є ще «ковалі», які із задоволенням експериментують, підкоряють когось своїй волі та розуму, не замислюючись над наслідками й залишаючись «у тіні»? Про це ми й поговоримо сьогодні на занятті.

IV. Робота над темою

Дослідницька робота студентів (Історія написання роману)

Складання «сюжетного ланцюжка» твору (Студенти повинні відтворити хронологію подій у творі)

1. Приїзд Грея, «чистого» й невинного.

2. Зустріч з Безілом.
3. Вплив лорда Генрі на душу Грея, спокуси.
4. Малювання портрета.
5. Зустріч із Сибілою Вейн, знайомство, холодність у відносинах.
6. Здійснення бажання Грея – життя в насолоді.
7. Самогубство Себіл Вейн.
8. Відображення змін на портреті.
9. Убивство Безіла.
10. Шлях насолоди, розпусти й деградації, вплив на інших людей.
11. Знищення портрета і смерть – убивство власної совісті, душі.

У романі «Портрет Доріана Грея» вирішуються складні філософсько-етичні та моральні проблеми, зустрічаються різні погляди на мистецтво, життя, красу, її природу, мету.

Ці точки зору уособлюють головні герої роману О.Уайльда „Портрет Доріана Грея”. Назвіть головних героїв роману О.Уайльд «Портрет Доріана Грея»? (Так, це художник - естет Безіл Голуорд, гедоніст лорд Генрі, Доріан Грей та частково Сибіла Вейн)

Робота в групах (Охарактеризувати літературного героя)

I ГРУПА – Образ лорда Генрі

1. Встановіть походження лорда Генрі. (*Лорд Генрі Воттон - дворянин*).
2. Знайдіть у тексті опис його зовнішності.
3. Віднайдіть у тексті цитати, що відображають погляди лорда Генрі. (*«Впливати на когось – це означає віддавати комусь власну душу». «Єдиний спосіб позбутися спокуси - піддатися їй». «Мета життя – розвиток власного «я». «Краса...робить принцями тих, хто її має». «Співчуття болеві – це страшенно щось нездорове». «Нічого не проминіть, шукайте завжди нових вражень. Новий гедонізм – ось що потрібно новому вікові. Єдина страшна річ на світі – нудьга – це єдиний гріх, за який нема прощення»*).
4. Чи живе сам лорд Генрі за своєю власною теорією? (*Звісно, ні. Але йому цікаво спостерігати як вона впливає на інших*).
5. Ким був для Генрі Воттона Доріан Грей? (*Своєрідним витвором мистецтва і надзвичайно цікавим матеріалом для психологічного експерименту. «Прекрасне у*

житті – це насолода почуттів. Треба лише дати вияв кожному почуттю, втілити кожну мрію»).

6. Які художні засоби використовує О.Уайльд, зображуючи лорда Воттона? *(Внутрішні монологи героя, його стиль мовлення, опис речей героя, стиль його одягу, манери, власне непряму мову: «Як це захоплююче – перевірити силу свого впливу на іншу людину! Ніщо не може з цим порівнятися. Перелити свою душу в іншого, дати їй пожити в ньому – це справжня насолода»).*

II ГРУПА – Образ Безіла Голуорда

1. Хто такий Безіл Голуорд? Опишіть його зовнішність.

2. Розкажіть як художник познайомився з Доріаном? Як він зображував юнака на полотні?

3. Чому Безіл не бажав знайомства Доріана з лордом Генрі?

4. Коли художник намагався вказати на правильний шлях своєму другові, розбудити в його душі почуття відповідальності за свої вчинки?

5. У чому він вбачає причину своїх страждань?

6. Яким побачив художник своє творіння, коли востаннє побував у Доріана?

Перед тим як перейти до обговорення Доріана Грея пропоную переглянути відеофрагмент.

III ГРУПА – Образ Доріана Грея

1. Що вам відомо про походження, родину, дитинство Доріана Грея? *(Дворянин, рано втратив батьків, виховувався суворим дідом-опікуном. Зачитати цитати з тексту).*

2. Знайдіть у тексті опис зовнішності Доріана Грея.

3. Чого прагнув Доріан Грей і чи збулася його заповітна мрія? *(Бути завжди молодим і завжди прекрасним, навіть ладен за це віддати свою душу. Його мрія справдилася: старіти почав портрет, а він залишився молодим).*

4. Як автор випробовує героя коханням? Чи гідний Доріан кохання Сибіли? *(Автор дає Доріану можливість зустріти юну, чисту і прекрасну Сибілу. Але він кохав не її, а те море пристрастей і образів, які вона так талановито втілювала на сцені).*

5. Коли вперше герой побачив зміни на портреті? *(Після розриву з Сибілою).*

6. Чим захоплювався Доріан Грей? (вишивка, гобелени, запахи, музичні інструменти, мода, містицизм)

7. Як змінився Доріан Грей під впливом теорії лорда Генрі? (став розпусником, почав вести аморальний спосіб життя)

Отже, спочатку Доріан Грей не усвідомлює своєї краси, до того ж він практично нічим не цікавиться, чистота його зовнішності перебуває у гармонії із чистою душею. І тільки після усвідомлення Доріаном швидкоплинності життя та згасання його вроди відбувається парадокс – душа і тіло існують окремо одне від одного, але у тісному взаємозв'язку: на красі тіла не відбиваються наслідки вчинків героя, весь тягар злочинів несе душа, яка стає дедалі гіршою та потворнішою. Конфлікт настає тоді, коли Доріан усвідомлює потворність своєї душі. Саме тоді він вирішує разом з портретом знищити всі жахливі наслідки своїх гріхів. І знову парадокс – душа, що набула потворного вигляду на портреті, знаходить належне їй тіло.

IV ГРУПА – Доріан Грей і Сибіла Вейн

1. Хто так Сибіла Вейн?
2. Чи справжнє кохання Доріана до Сибіли? Чому?
3. Чим Сибіла пояснювала свою погану гру на сцені?
4. Які переживання героя після смерті дівчини (підтвердіть цитатою)?

Любов – це своєрідна єдність внутрішньої і зовнішньої краси. На жаль, ця єдність виявилася недоступною Доріану Грею, він не зрозумів ту, яка його по-справжньому кохала.

V. Узагальнення і систематизація здобутих знань

Складіть асоціативний кущ до слова *краса*. (Крилатість, казка, радість, романтизм, алюзія, сила, символ...).

Як бачимо, поняття про красу й асоціації, пов'язані з цим словом, у кожного різні. Мабуть, не існує абсолютної краси. Це категорія відносна, для кожної епохи.

Творча робота: сенкан на задане слово «Доріан Грей»

Складання сенкану:

1 рядок – задане слово

2 рядок – 2 прикметника

3 рядок – 3 дієслова

4 рядок – фраза – підсумок з 4 слів

5 рядок - синонім до заданого слова.

Роман О. Уайльда «Портрет Доріана Грея», безумовно, викликає багато суперечок. Сам автор в одному з листів писав про нього так: «Мою історію можна назвати есе про декоративне мистецтво. Вона, якщо хочете, виділяє отруту, але ви не можете заперечувати, що вона досконала, а саме досконалість і є для нас, художників, кінцевою метою».

VI. Підбиття підсумки заняття

1. Інтерактивна вправа «Мікрофон».

Продовжити речення: Образ Доріана Грея змусив мене замислитись над...

VII. Домашнє завдання

Написати твір на тему «Роман «Портрет Доріана Грея» слід вважати моральною чи аморальною книгою».

Викладач

І.В. Гринкевич

Голова циклової комісії

Т.Є. Кристопчук